

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 9 oktober 2020
(OR. en)

11726/1/20
REV 1

EMPL 439
SOC 609
SAN 356
EDUC 358
ECOFIN 899

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	11079/1/20 REV 1
Ärende:	Förbättring av arbets- och levnadsvillkoren för säsongsarbetare och andra mobila arbetstagare Rådets slutsatser (9 september 2020)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om förbättring av arbets- och levnadsvillkoren för säsongsarbetare och andra mobila arbetstagare, som godkändes av rådet genom skriftligt förfarande som avslutades den 9 oktober 2020.

Förbättring av arbets- och levnadsvillkoren för säsongarbetare och andra mobila arbetstagare**Rådets slutsatser****EUROPEISKA UNIONENS RÅD SOM KONSTATERAR ATT**

1. säsongarbetare och ett antal andra mobila arbetstagare, däribland utstationerade arbetstagare, som ofta arbetar i en eller flera medlemsstater under en begränsad tid utan att bosätta sig där (nedan kallade *säsongarbetare och andra mobila arbetstagare*) ofta är mer utsatta än andra arbetstagare och blir föremål för exploatering och otrygga eller ogynnsamma arbets- och levnadsvillkor (bland annat när det gäller hälsa och säkerhet på arbetsplatsen samt bostäder), överträdelser av arbetsrätten och bristande efterlevnad av arbetsplatsstandarder, och löper större risk att bli föremål för otillräcklig social trygghet,
2. den fria rörligheten för arbetstagare och friheten att tillhandahålla tjänster samt likabehandling är hörnstenar i Europeiska unionen; säsongarbetare och andra mobila arbetstagare utgör ett viktigt bidrag till den inre marknaden, och har fortsatt att göra det under covid-19-pandemin, vilket än en gång har visat hur stor roll de spelar inom olika sektorer av EU:s ekonomi,
3. säsongarbetare och andra mobila arbetstagare ofta anställs med tillfälliga anställningsavtal, genom bemannings- och rekryteringsföretag eller underleverantörskedjor; de får ofta inte tillräcklig klarhet eller tillräckligt skydd vad gäller information, ansvar och rättigheter, särskilt inte när de inte är direkt anställda av arbetsgivaren,
4. covid-19-pandemin utgör ett allvarligt hot mot folkhälsan, med allvarliga och omfattande konsekvenser för hälso- och sjukvårdssystemen liksom för samhället, ekonomierna och arbetsmarknaderna i alla medlemsstater; de aldrig tidigare skådade åtgärder som medlemsstaterna vidtagit inom ramen för covid-19-åtgärderna har dock haft särskild inverkan på säsongarbetare och andra mobila arbetstagare,

5. covid-19-pandemin har förvärrat några av de problem som säsongarbetare och andra mobila arbetstagare ställs inför och gjort dem ännu synligare; samtidigt kan risken för ytterligare spridning av infektionssjukdomar, däribland ökad risk för covid-19-kluster, vara större när säsongarbetare och andra mobila arbetstagare ställs inför dåliga arbets- och levnadsvillkor,
6. covid-19 har visat att nya åtgärder måste övervägas för bättre tillämpning och efterlevnad av befintliga regler för att skydda säsongarbetare och andra mobila arbetstagare och för att stärka EU:s motståndskraft i kristider; därför skulle medlemsstaterna kunna använda de befintliga verktygen – på internationell nivå, EU-nivå och nationell nivå – för att ta itu med och förebygga de problem som säsongarbetare och andra mobila arbetstagare ställs inför, och för att säkerställa deras skydd,
7. medlemsstaterna och andra berörda parter måste vidta lämpliga åtgärder, intensifiera en korrekt och effektiv tillämpning och efterlevnad av relevant EU-lagstiftning och nationell lagstiftning samt säkerställa insynen i sina åtgärder,

SOM ERINRAR OM ATT

8. säsongarbetare och andra mobila arbetstagare i unionen som utövar sin rätt till fri rörlighet i enlighet med artikel 45 i EUF-fördraget åtnjuter rätt till likabehandling, särskilt när det gäller tillämpliga anställnings-, löne- och arbetsvillkor; friheten att tillhandahålla tjänster säkerställs i artikel 56 EUF-fördraget,
9. arbetstagare från tredjeländer kan omfattas av rätten till likabehandling enligt relevant EU-lagstiftning om arbetskraftsmigration,
10. efterlevnaden av EU-lagstiftning och nationell lagstiftning på detta område faller inom ramen för medlemsstaternas behörighetsområde,

SOM VÄLKOMNAR

11. de riktlinjer om säsongarbetare i EU i samband med Covid-19-pandemin som antogs av Europeiska kommissionen den 16 juli 2020,

12. Europaparlamentets resolution av den 19 juni 2020 om europeiskt skydd av gränsöverskridande arbetare och säsongarbetare i samband med covid-19-krisen,
13. initiativ på nationell nivå och bilaterala avtal mellan medlemsstaternas myndigheter för att ta itu med de problem som säsongarbetare och andra mobila arbetstagare ställs inför, särskilt i samband med covid-19-krisen,
14. sektorsinitiativ samt två- och trepartsavtal på nationell och europeisk nivå för att skydda dessa arbetstagare och ge vägledning till dem och deras arbetsgivare,

SOM NOTERAR

15. det arbete som utförts av Eures, inbegripet Europeiska samordningsbyrån och de nationella samordningskontoren för Eures; Eures-portalen erbjuder detaljerad praktisk, rättslig och administrativ information om levnads- och arbetsvillkor i alla medlemsstater som kan vara relevant för säsongarbetare och andra mobila arbetstagare,
16. verksamheten inom det europeiska forumet för att förbättra samarbetet när det gäller att bekämpa odeklarerat arbete, som inrättades 2016; forumet har vid flera tillfällen främjat åtgärder som är inriktade på säsongarbetare och andra mobila arbetstagare och har möjliggjort ömsesidigt lärande om effektiva metoder för att ta itu med odeklarerat arbete inom sektorer som är starkt beroende av gränsöverskridande säsongarbete, såsom jordbruk och turism,
17. arbetet i administrativa kommissionen för samordning av de sociala trygghetssystemen, som ansvarar för administrativa frågor och tolkningsfrågor som avser bestämmelserna i förordningarna om samordning av de sociala trygghetssystemen, med att underlätta en enhetlig tillämpning av EU-lagstiftningen, särskilt genom att främja utbyte av erfarenheter och bästa praxis, och med att främja och utveckla samarbetet mellan EU:s medlemsstater, bland annat i frågor som rör säsongarbetare och andra mobila arbetstagare,

18. Europeiska arbetsmyndighetens roll; när arbetsmyndigheten är fullt operativ kommer den – i samarbete med andra institutioner och organ, i förekommande fall – att bistå kommissionen och medlemsstaterna i deras faktiska tillämpning och efterlevnad av EU-lagstiftningen om arbetskraftens rörlighet inom EU och samordningen av de sociala trygghetssystemen inom EU; Europeiska arbetsmyndigheten kommer att agera inom ramen för relevant EU-lagstiftning,
19. EU:s strategiska ram för arbetsmiljö 2014–2020, som identifierar viktiga utmaningar och strategiska mål för hälsa och säkerhet i arbetet, innehåller viktiga åtgärder och fastställer EU-instrument,
20. det arbete som utförs av Europeiska arbetsmiljöbyrån (EU-Osha) för att göra de europeiska arbetsplatserna säkrare, hälsosammare och mer produktiva till förmån för arbetstagare, arbetsgivare och regeringar, särskilt dess riktlinjer av den 24 april 2020 med titeln ”Covid-19: Tillbaka till arbetet – Anpassa arbetsplatsen och skydda arbetstagarna” och dess övriga covid-19-specifika resurser för arbetsgivare och arbetstagare,
21. yrkesinspektörskommitténs (Slic) arbete för att främja en likvärdig och effektiv tillämpning av EU:s lagstiftning om hälsa och säkerhet i arbetet,
22. liknande riktlinjer och resurser som utarbetats av berörda parter på nationell nivå och sektornivå och som riktar sig till säsongsarbetare och andra mobila arbetstagare samt deras arbetsgivare,

SOM ERKÄNNER

23. den centrala roll som spelas av yrkesinspektioner och andra behöriga myndigheter när det gäller att säkerställa en korrekt tillämpning och efterlevnad av befintlig lagstiftning och befintliga instrument avseende fri rörlighet för arbetstagare och frihet att tillhandahålla tjänster, avseende arbets- och levnadsvillkor, inbegripet hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, och avseende samordning av de sociala trygghetssystemen,

24. arbetsmarknadsparternas centrala roll och den sociala dialogens betydelse när det gäller att stödja förvaltningar, arbetstagare och arbetsgivare att på ett korrekt och effektivt sätt tillämpa befintlig lagstiftning samt för att säkerställa arbetstagarrepresentation och tillhandahållande av information,
25. den viktiga roll som relevanta icke-statliga organisationer spelar när det gäller att stödja en korrekt och effektiv tillämpning av befintliga instrument,

UPPMANAR

medlemsSTATERNA ATT I ENLIGHET MED SINA BEFOGENHETER OCH MED
BEAKTANDE AV NATIONELLA SÄRDRAG SAMT MED RESPEKT FÖR
ARBETSMARKNADENS PARTERS ROLLER OCH SJÄLVSTÄNDIGHET,

26. fullt ut TILLÄMPA och EFTERLEVA befintlig EU-lagstiftning och nationell lagstiftning, särskilt på områdena fri rörlighet för arbetstagare och frihet att tillhandahålla tjänster, anställning av tredjelandsmedborgare som säsongarbetare, arbets- och levnadsvillkor, inbegripet hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, och samordning av de sociala trygghetssystemen, i syfte att på lämpligt sätt skydda säsongarbetare och andra mobila arbetstagare,
27. TILLHANDAHÅLLA säsongarbetare och andra mobila arbetstagare relevant information, vid behov med stöd av Europeiska arbetsmyndigheten, om deras rättigheter och skyldigheter samt information om de myndigheter som bistår säsongarbetare och andra mobila arbetstagare i respektive medlemsstat inom alla de områden som nämns ovan, på deras eget språk, särskilt om det är ett officiellt EU-språk, eller ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå, och på ett tydligt och öppet sätt,
28. ÖKA medvetenheten bland säsongarbetare och andra mobila arbetstagare om säkerhetsåtgärder i samband med covid-19-pandemin, om möjligt med stöd av arbetsmarknadens parter, på deras eget språk, särskilt om det är ett officiellt EU-språk, eller ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå, och på ett tydligt och öppet sätt, inbegripet information om åtgärder som ska vidtas vid symtom på covid-19,

29. ÖKA insynen i ansvarsfrågor när det gäller underleverantörskedjor, så att mobila arbetstagare och nationella myndigheter kan identifiera den person eller enhet som är juridiskt ansvarig för att behandla deras fordringar, ÖVERVÄGA att införa begränsningar för underleverantörskedjor och, vid behov, solidariskt ansvar,
30. UNDERSÖKA möjligheten att fastställa särskilda krav för bemannings- och rekryteringsföretag som är inriktade på säsongsarbetare och andra mobila arbetstagare i EU, för att säkerställa att sådana företag respekterar minsta kvalitetsstandarder i enlighet med nationell lagstiftning och EU-lagstiftning och, i förekommande fall, kollektivavtal, och inte ålägger arbetstagare alltför höga eller olagliga avgifter; dessa företag bör skriftligen, om de så önskar i elektronisk form, informera arbetstagarna om användarföretaget, anställningsperioden, principerna för ersättning – inbegripet den fullständiga beräkningen samt eventuella automatiska avdrag såsom hyra eller kostnader för boende eller nödvändig skyddsutrustning – arbetsvillkor, inbegripet parternas rättigheter och skyldigheter i den händelse arbetet upphör, särskilda rådgivningstjänster som tillhandahålls av arbetsmarknadens parter eller offentliga arbetsförmedlingar, socialförsäkringsbestämmelser och socialförsäkringsrättigheter, inbegripet hälso- och sjukvård, resor och inkvartering samt catering; informationen bör oavsett anställningens varaktighet, tillhandahållas före resan, på arbetstagarnas eget språk eller på ett språk som de förstår och förmedlas på ett klart och öppet sätt,
31. UTVÄRDERA och ta itu med säsongsarbetares och andra mobila arbetstagaresh specifika situation i samband med pandemirelaterade åtgärder, såsom nedstängningar eller stängningar av gränsen, inbegripet möjligheten för dem att återvända både till sitt hem och till sin värdmedlemsstat utan onödiga begränsningar av rörligheten för att påbörja eller fortsätta sin anställning,

32. UNDERSÖKA om säsongsarbetare och andra mobila arbetstagare är mer beroende av sina arbetsgivare än andra arbetstagare, ÖVERVÄGA hur man skulle kunna hantera sådant beroende, och BEAKTA att säsongsarbetare och andra mobila arbetstagare under sin vistelse i värdmedlemsstaten ska kunna utnyttja inkvartering, transport och catering som motsvarar en skälig levnadsstandard (enligt nationell lagstiftning och praxis) och uppfyller de allmänna hälso- och säkerhetsstandarder som gäller i den berörda medlemsstaten – även i krissituationer – och till kostnader som inte är orimliga i förhållande till tjänstens kvalitet och arbetstagarnas nettolön,
33. INTENSIFIERA samarbetet och utbytet av bästa praxis mellan förvaltningar, i tillämpliga fall även genom organ för främjande av likabehandling, och STÖDJA unionsarbetstagare och deras familjemedlemmar i enlighet med tillämplig EU-lagstiftning (t.ex. direktiv 2014/54/EU) samt arbetstagare från tredjeland som omfattas av rätten till likabehandling enligt respektive direktiv (t.ex. direktivet om kombinerat tillstånd 2011/98/EU eller direktiv 2014/36/EU om säsongsanställning),
34. UTVÄRDERA om de inspektioner som för närvarande finns är tillräckliga för att genomdriva befintlig EU-lagstiftning och nationell lagstiftning och FASTSTÄLLA mål för att vid behov intensifiera inspektionerna,
35. i tillämpliga fall, ÖVERVÄGA huruvida sociallagstiftningen på ett adekvat sätt omfattar säsongarbete,
36. GE TILLGÅNG TILL kompetenshöjnings- och utbildningsmöjligheter, när så är lämpligt,
37. UTVÄRDERA om det är lämpligt att ratificera ILO:s konvention nr 184 om arbetarskydd i lantbruket,
38. SAMARBETA med arbetsmarknadens parter för att säkerställa stöd till arbetsgivare och säsongsarbetare och andra mobila arbetstagare samt deras representation,

39. i förekommande fall, FRÄMJA ingåendet av kollektivavtal för säsongarbetare och andra mobila arbetstagare, och
40. i tillämpliga fall, STÖDJA rådgivning som tillhandahålls av fackföreningar eller andra berörda parter för säsongarbetare och andra mobila arbetstagare i syfte att aktivt främja den fria rörligheten för arbetstagare och friheten att tillhandahålla tjänster på ett socialt och rättvist sätt, UNDERSÖKA möjligheten att tillhandahålla sådana tjänster på plats,

UPPMANAR medlemsstaterna och Europeiska kommissionen att, I ENLIGHET MED SINA BEFOGENHETER OCH MED BEAKTANDE AV NATIONELLA SÄRDRAG SAMT MED RESPEKT FÖR ARBETSMARKNADENS PARTERS ROLLER OCH SJÄLVSTÄNDIGHET,

41. SAMARBETA med alla berörda parter, särskilt arbetsmarknadens parter, inom de tillgängliga ramarna (t.ex. kommittéer, byråer och verksamhet för ömsesidigt lärande) för att korrekt tillämpa och verkställa befintlig EU-lagstiftning och nationell lagstiftning,
42. UNDERSÖKA möjligheten att, i samverkan med relevanta aktörer på både EU-nivå och nationell nivå, förbättra insamlingen av uppgifter om säsongarbetare och andra mobila arbetstagare inom relevanta sektorer,
43. i samarbete med relevanta aktörer på EU-nivå och nationell nivå, inbegripet Europeiska arbetsmiljöbyrån, UTFORSKA möjliga gemensamma kommunikationsåtgärder och upplysningskampanjer som särskilt syftar till att förbättra informationen till arbetstagare och arbetsgivare och öka deras medvetenhet om sina rättigheter och skyldigheter, särskilt när det gäller arbetsvillkor och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, dessutom BEAKTA möjligheten att inleda en informationskampanj för att framhålla de positiva effekter som säsongarbetare och mobila arbetstagare medför och den viktiga roll de spelar i EU för den inre marknadens funktion,
44. ÖVERVÄGA att intensifiera samarbetet mellan Europeiska kommissionen och nationella organ för att främja likabehandling och stödja unionsarbetstagare och deras familjemedlemmar enligt direktiv 2014/54/EU, till exempel genom ömsesidigt lärande och utbyte av god praxis,

45. GEMENSAMT ARBETA för att förhindra undermåliga löner, annan exploatering av och människohandel med säsongsarbetare och andra mobila arbetstagare, bland annat genom att stärka det administrativa samarbetet och öka medvetenheten om risker och eventuella olagliga metoder, och
46. när det gäller tredjelandsmedborgare, FÖRESPRÅKA att bestämmelser som förbjuder orättvisa rekryteringsmetoder, inbegripet orättvisa rekryteringsavgifter som tas ut av privata arbetsförmedlingar och/eller migrationsbyråer i hemländerna, vid behov införs i partnerskapsavtal och andra relevanta avtal med tredjeländer,

UPPMANAR Europeiska kommissionen att

47. genom befintliga verktyg på EU-nivå SAMARBETA med medlemsstaterna och andra berörda parter i frågor som rör säsongsarbetare och andra mobila arbetstagare,
48. SAMARBETA med rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor i frågor som rör hälsa och säkerhet för säsongsarbetare och andra mobila arbetstagare,
49. UTVÄRDERA om EU-finansiering av specialiserade rådgivningstjänster som tillhandahålls av fackföreningar eller andra berörda parter för säsongsarbetare och andra mobila arbetstagare kan tillhandahållas inom ramen för befintliga program, i syfte att aktivt främja den fria rörligheten för arbetstagare på ett socialt och rättvist sätt,
50. inom ramen för EU:s kommande strategiska ram för arbetsmiljö, ÖVERVÄGA åtgärder som rör arbetstagarnas hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, inbegripet säsongsarbetare och andra mobila arbetstagare,
51. BEDÖMA de områden där skyddet av säsongsarbetare bör förbättras och utfärda politiska rekommendationer, och
52. GENOMFÖRA en studie för att samla in uppgifter om säsongarbete inom EU och identifiera de största utmaningarna, när så är möjligt, även under covid-19-pandemin, och säkerställa att uppgifter om enskilda personer delas upp efter kön för att underlätta en bedömningsanalys av genomförda åtgärder,

UPPMANAR EUROPEISKA ARBETSMYNDIGHETEN ATT FORTSÄTTA ATT

53. STÖDJA medlemsstaterna, särskilt när det gäller information och samordning av gemensamma och samordnade yrkesinspektioner; sådan verksamhet skulle kunna omfatta information från de behöriga myndigheterna till arbetstagare och arbetsgivare samt upplysningskampanjer och gemensamma eller samordnade yrkesinspektioner som särskilt inriktas på sektorer där säsongarbete är vanligt förekommande,
54. SAMARBETA med det europeiska forumet för att förbättra samarbetet när det gäller att bekämpa odeklarerat arbete (fram till dess att det fullt ut integreras med Europeiska arbetsmyndigheten 2021) om verksamhet som riktar sig till säsongarbetare och andra mobila arbetstagare, bland annat genom att främja ökad medvetenhet bland arbetstagare och arbetsgivare om rättigheter och skyldigheter i syfte att främja övergången från odeklarerat arbete till deklarerat arbete,
55. ARBETA med det europeiska nätverket för arbetsförmedlingar (Eures) i medlemsstaterna (fram till dess att Eures-nätverket integrerats fullt ut med Europeiska arbetsmyndigheten 2021) för att utveckla särskilda verksamheter och material med anknytning till säsongarbetare och andra mobila arbetstagare, UPPMANA Eures europeiska samordningsbyrå att på Eures-portalerna tillhandahålla mer specifik information om säsongarbetare och deras rättigheter, och
56. inom ramen för förordning (EU) 2019/1149 SAMARBETA med administrativa kommissionen för samordning av de sociala trygghetssystemen i syfte att uppnå synergieffekter mellan arbetskraftens rörlighet och samordningen av de sociala trygghetssystemen,

UPPMANAR EUROPEISKA ARBETSMILJÖBYRÅN (EU-OSHA) ATT FORTSÄTTA ATT

57. SAMARBETA med yrkesinspektörskommittén och andra berörda parter för att fortsätta att tillhandahålla riktlinjer och material, inbegripet undersökningar, verktyg och kampanjer för riskbedömning i arbetet, med inriktning på hälsa och säkerhet på arbetsplatsen för säsongarbetare och andra mobila arbetstagare.